

การกระตุ้นความรู้สึกและการรับรู้ในการคัดแยกขยะ
โดยใช้สื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย
**Stimulating Feelings and Perceptions in The Waste Separation
using Media to Create Contemporary Art.**

¹วัชรวิชัย จิตต์หมื่นไวย

Watcharawit Chitmuenwai

²รองศาสตราจารย์ ดร. ประดิพัทธ์ เลิศรุจิดำรงกุล

Assoc.Prof.Dr. Pradiphat Lerrujdumrongkul

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Decorative Arts, Silpakorn University

¹Corresponding author E-mail: denaarrus@hotmail.com

Received: December 13, 2022; **Revised:** December 19, 2022; **Accepted:** December 31, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาพฤติกรรมกาทิ้งขยะที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยศึกษาทฤษฎีการสร้างจิตสำนึก และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อนำองค์ความรู้จากปัญหาไปสู่แนวทางในการแก้ปัญหาด้วยสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณจากการสัมภาษณ์เบื้องต้น ผู้วิจัยใช้สูตรคำนวณ (Frequency) แสดงผลเป็นจำนวนคำร้อยละ เพื่อสรุปรายชื่อสัตว์และแมลง มีจำนวน 22 ชนิด พบว่ามี 4 ชนิด คือ 1) หนอนแมลงวัน 2) แมลงสาบ 3) หนู 4) แมลงวัน น่าขยะแขยงมากที่สุด จากกลุ่มคนอายุระหว่าง 15 - 35 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งหมด 74 คน เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ประเด็น รูปแบบ และเทคนิค

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมกาทิ้งขยะของ “มนุษย์” เกิดขึ้นจากทวารทั้ง 6 หรือ อายตนะ 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ส่งผลให้มนุษย์มีความรู้สึกนึกคิดและการแสดงออกของพฤติกรรม ซึ่งสามารถใช้ “สติ” ควบคุมตามหลักสติปัฏฐาน 4 คือ กาย เวทนา จิต ธรรม โดยวิธีการปฏิบัติคือการเอาสติสัมผัสปัญญะกำหนดอยู่กับปัจจุบันขณะ จึงจะเห็นความ

เปลี่ยนแปลงของสภาวะตามความเป็นจริง ของ “สัจธรรม” ดังคำที่ว่า “ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ไม่สามารถบังคับบัญชาได้” ดังนั้นเพื่อสะท้อนภาพจริงของเรื่องราวผ่านมุมมองของความน่าขยะแขยง ผู้วิจัยจึงทดลองสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เน้นความคิดที่มีนัยยะมากกว่าสุนทรียะ ชื่อชุดผลงาน “สัตว์-จะ-ธรรม-หรือไม่” โดยมี “แสง” ส่องผ่านวัตถุจนเกิดเป็น “เงา” ของสัตว์ และแมลงที่สะท้อนพฤติกรรมการทิ้งขยะของสังคม เพื่อให้เกิดจิตสำนึก และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทิ้งขยะและการคัดแยกขยะ

คำสำคัญ : มนุษย์, ขยะมูลฝอย, สิ่งแวดล้อม, สื่อ, ขยะแขยง

Abstract

This research was designed to study the problem of waste that effected the environment and the theories of consciousness construction and behavior adaptation leading to creating of relevant contemporary art media to solve the problems connected with the waste disposal. The quantitative method was used by interviewing 74 respondents between the age of 15 - 35 years old to identify what kinds of animals and insects found at waste disposal sites were the most disgusting. By using the statistical methods of frequency distribution and percentage, it could be concluded that among 22 kinds of animals and insects found at the sits, only worms, cockroaches, flies, and rats were the most disgusting. This data was analyzed and used in creating contemporary art media.

The research found that the people's behavior connected with waste disposing was derived from their experience of sensing though the six senses of the eye, ear, nose, tongue, body and mind. Their experience of sensing affected attitudes, thoughts, beliefs and subconsciousness and led to forming of their behavior. Therefore, to reflect the true waste disposal behavior, the researcher created an art work called “Sat-Ja-Dharm-Rue-Mai.” The researcher constructed installation art objects made of recycled material. By using the light from a projector, those objects cast shadows in the shape of the most disgusting animals and insects reflecting the “truth” of waste disposal behaviors in Thai society. This research would lead to the development of consciousness of waste disposal behaviors especially how to separate different kind of waste from each other.

Key words : Human being, Waste, Environment, Media, Disgusting,

บทนำ

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันประเทศไทยพบกับปัญหาขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ซึ่งในปี 2564 พบปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 24.98 ล้านตัน มีเพียง 9.28 ล้านตัน หรือประมาณ 37% เท่านั้นที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง และนำกลับมาใช้ประโยชน์ 7.89 ล้านตัน หรือ 32% (กรมควบคุมมลพิษ, 2564) สาเหตุของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นมาจากกิจกรรมต่างๆ ของ “มนุษย์” โดยเฉพาะพฤติกรรมกา^๑รทิ้งขยะของสังคม ที่พบเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างไม่เหมาะสม เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การผลิตพลังงาน การผลิตสินค้า การผลิตอาหาร การอุปโภคและบริโภคที่เกินความจำเป็น โดยกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

“การแยกขยะเป็นหน้าที่ใคร” หลายคนเกิดคำถามกับสิ่งนี้ อาจจะทำให้คนส่วนใหญ่เกิดทัศนคติ และความเชื่อที่ว่า “สุดท้ายแล้วขยะก็ต้องมาเททิ้งรวมกันอยู่ดี” คำถามจึงกลับมาถามที่ตัวเราเองว่า “ในฐานะมนุษย์ปุถุชน เราเป็นคนทิ้งขยะที่มีประสิทธิภาพแค่ไหน” ด้วยทัศนคติและพฤติกรรมกา^๑รทิ้งขยะที่ขาดความรับผิดชอบ ทำให้เกิดปัญหาเป็นกองเกวียนห่วงโซ่อาหาร เพราะปริมาณขยะจำนวนมากนี้เกิดขึ้นมาจากพฤติกรรมกา^๑รทิ้งขยะของ “มนุษย์” “เมื่อขยะจากบ้านสู่ชุมชน ขยะจากชุมชนสู่จังหวัด ขยะจากจังหวัดสู่ประเทศ และขยะจากประเทศสู่โลก” ในที่สุดก็กลายเป็นปัญหาใหญ่จนไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้นผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการสร้างจิตสำนึก และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อเป็นข้อมูลวิเคราะห์ออกแบบสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย ลักษณะที่โดดเด่นของตนเอง

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวนำไปสู่การศึกษา เบื้องต้นพบว่าปัญหาทุกอย่างมาจากธรรมชาติของมนุษย์ คือ มนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงขับทางสัญชาตญาณ (Instinctual Drive) และเป็นพลังงานที่สามารถเปลี่ยนแปลงเคลื่อนที่ได้ ด้วยเหตุนี้จิตไร้สำนึกจึงเป็นพลังงานรูปหนึ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงและไม่หยุดนิ่งแต่จะแสดงออกมาในรูปแบบของสัญชาตญาณทางเพศ (Sexual Instinct) ซึ่งไม่ได้หมายถึงความต้องการทางเพศ (วิจิตพาณี เจริญขวัญ, 2552) ด้วยเหตุนี้การทำงานของจิตไร้สำนึกจะทำให้เกิดการกระตุ้นบุคคลออกไปตามความพึงพอใจของตน จิตไร้สำนึกจึงเป็นบ่อเกิดที่ยิ่งใหญ่ของพลังงานที่กำเนิดและกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ เปาโล แฟร์ (Freire) ซึ่งกล่าวไว้ว่า “มนุษย์” ต่างจากสัตว์ตรงที่มนุษย์มีความนึกคิด (Consciousness)

การกระทำของมนุษย์จะสัมพันธ์กับจิตสำนึกของเขาเสมอ ซึ่งมีความหมายลึกซึ้งในเชิงปรัชญา หมายถึง ความรู้ในสิ่งที่ เป็น “สัจธรรม” สิ่งที่เป็นสภาวะความจริงของชีวิตมนุษย์ และสิ่งที่ เป็นโลกของมนุษย์จะสัมพันธ์กับจิตสำนึกของเขาเสมอ (สม สุจิรา, 2561) กล่าวถึง ทวารทั้ง 6 คือ ตา หู จมู ปาก ลิ้น กาย ใจ ไว้ว่า เป็นสิ่งที่บอบบางและมีจุดอ่อนหรือหวั่นไหวต่อสิ่งที่เข้ามา กระแทก และสิ่งเหล่านั้นสามารถเข้ามาได้โดยง่ายก็คือ ประตูหรือทางเข้าของอายตนะภายนอก คือ รูป รส กลิ่น เสียง การสัมผัสและการรับรู้ทางใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ เพราะเมื่อกระทบเข้ากับอายตนะทางใดทางหนึ่ง ก็เปรียบเสมือนคัสตราวุธที่เข้าทิ่มแทง ดังเช่น พฤติกรรมการทิ้งขยะที่ส่งผลกระทบตอสสิ่งแวดล้อม

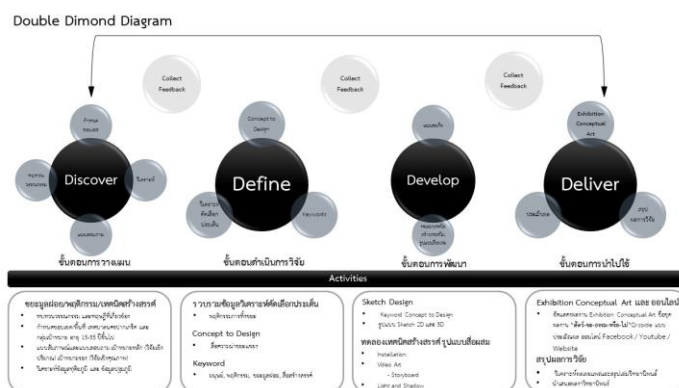
บทความวิจัยนี้ จึงได้นำเสนอรูปแบบการแก้ปัญหาของมนุษย์ไปสู่การพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยที่สอดคล้องกับ Concept ความน่าขยะแขยงของสัตว์และแมลง โดยการวิเคราะห์รวมกันพบว่า Keyword ของงานวิจัยนี้คือ มนุษย์, ขยะมูลฝอย, สิ่งแวดล้อม, สื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย โดยนำผลจากการวิจัยมาวิเคราะห์สรุปออกแบบสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย จากนั้นผู้วิจัยจะนำส่วนใดส่วนหนึ่งมาพัฒนาออกแบบในลักษณะที่โดดเด่นของตนเอง โดยมีเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิต การสัญจรไปมา และพฤติกรรมกาทิ้งขยะของสังคม ซึ่งเป็นมุมมองของกิจวัตรประจำวันของสังคมที่ ทำเป็นประจำ เป็นมุมมองที่ทุกคนรู้ว่ามีอยู่ แต่เราเลือกที่จะไม่มอง หรือสังคมไม่เคยมอง เพราะมันคือความจริงของปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่รอบตัวเรา ทุกวันแต่เราไม่เคยใส่ใจ ผ่านมุมมองของสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย Conceptual Art ศิลปะที่เน้นความคิดที่มีนัยยะมากกว่าความเป็นสุนทรีย์ะ ขณะเดียวกันผู้วิจัยได้ทดลองเทคนิค (Light and Shadow) โดยมี “แสง” (Video Art) เรื่องราวของพฤติกรรมกาทิ้งขยะ ส่องผ่านวัตถุ รูปแบบขยะแขยง Installation Art (Recycle) จนเกิดเป็น “เงา” กล่าวคือ เงาเกิดจากการที่ตัวกลางที่บดบังแสงมาขวางกั้นทางเดินของแสง โดยรูปร่างของเงาจะเป็นไปตามวัตถุที่มากั้นแสง (กิตติพงษ์ พิศมร, 2564) โดยการจัดนิทรรศการ Exhibition Conceptual Art ชื่อชุดผลงาน “สัตว์-จะ-ธรรม-หรือไม่” ทั้งในรูปแบบออนไลน์เช่น Facebook Youtube Website เป็นต้น โดยมี Qr code แบบประเมินผลความพึงพอใจต่อผลงานสามารถสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึก และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกาคัดแยกขยะได้มากขึ้นเพียงใดต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพฤติกรรมกาทั้งขยะที่ส่งผลกระทบตอสิ่งแวดลอม ทฤษฎีการสร้งจิตสำนึกและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
2. เพื่อนำองค์ความรู้จากปัญหาการทั้งขยะมูลฝอย จนนำไปสู่แนวทางในการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการทางสื่อสร้งสรรค์ศิลปะร่วมสมัย
3. เพื่อใช้ผลงานสื่อสร้งสรรค์ศิลปะร่วมสมัย กระตุ้นความรู้สึก จิตสำนึก การรับรู้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง การนำกลับมาใช้ใหม่ และการลดปริมาณขยะ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ และงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขอบเขตพื้นที่ในการวิจัย คือ บริเวณพื้นที่ทั้งขยะสาธารณะของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รวมถึงศึกษาข้อมูลปัญหาขยะมูลฝอยและทฤษฎีการสร้งจิตสำนึกและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สู่การสร้งสรรค์ผลงานสื่อสร้งสรรค์ศิลปะร่วมสมัย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ลักษณะรูปแบบขั้นตอนของ Double Diamond Diagram กระบวนการคิดเชิงออกแบบ จนนำไปสู่การสร้งสรรค์สื่อศิลปะร่วมสมัย ไว้ดัง

ภาพที่ 1 กรอบความคิดกำหนดขอบเขตขั้นตอนการทำวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

2. ขอบเขตทางด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 วิจัยเชิงปริมาณ คือ กลุ่มคนรุ่นใหม่อายุระหว่าง 15 – 35 จำนวน 74 คน ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา พนักงานรัฐ และ เอกชน เป็นต้น โดยเป็นคำถามลักษณะเกี่ยวกับ (Checklist) ได้แก่ อายุ อาชีพ เพศ และคำถามเกี่ยวกับสัตว์และแมลงที่น่าขยะแขยงมากที่สุด เพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลในการสร้างเครื่องมือทำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ (วิจัยเชิงคุณภาพ) ต่อไป

2.2 วิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

2.2.1 แบบสอบถามกลุ่มคนรุ่นใหม่อายุระหว่าง 15 -35 ปี ขึ้นไป จำนวน 100 คน ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ประชากร ในเขตพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยเป็นคำถามลักษณะเกี่ยวกับ (Checklist) ได้แก่ อายุ อาชีพ เพศ และคำถามเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปขยะมูลฝอย ทักษะคิด พฤติกรรมการทิ้งขยะ สี สัญลักษณ์แทนความน่าขยะแขยง รูปแบบสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน

2.2.3 แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย กลุ่มคนรุ่นใหม่อายุระหว่าง 15 -35 ปี ขึ้นไป จำนวน 100 คน ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ประชากร ในเขตพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยเป็นคำถามลักษณะเกี่ยวกับ (Checklist) ได้แก่ อายุ อาชีพ เพศ และ คำถามเกี่ยวกับผลงานที่ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์จะสามารถเกิดจิตสำนึกในการแก้ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้หรือไม่ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์เผยแพร่ นำเสนอผลงานสรุปวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

โดยใช้สูตรคำนวณสถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) การแจกแจงความถี่เป็นการแสดงค่าความถี่ของข้อมูลที่เก็บมาได้ แสดงเป็นจำนวนและร้อยละ (%) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าร้อยละ คือ การคำนวณหาสัดส่วนของข้อมูลในแต่ละตัวเทียบกับข้อมูลรวมทั้งหมด โดยให้ข้อมูลรวมทั้งหมดมีค่าเป็นร้อยละ

$$\text{ร้อยละ (\%)} = \frac{x \times 100}{N}$$

X คือ จำนวนข้อมูลสัตว์และแมลง (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ

N คือ จำนวนคนทั้งหมด

ตัวอย่างแทนค่าสูตร จะได้ ร้อยละ (%) = $\frac{\text{จำนวนสัตว์และแมลง } x \text{ } 100}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเบื้องต้น 74 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีศักยภาพในการตอบแบบสอบถามได้อย่างรวดเร็ว

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมมาอย่างเป็นระบบ โดยใช้ 2 ส่วนดังนี้ 1) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา 2) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยการนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกวิเคราะห์สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายให้สอดคล้องเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถรวบรวมได้ในขณะที่ทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวม และทดลองสร้างสรรค์ผลงาน

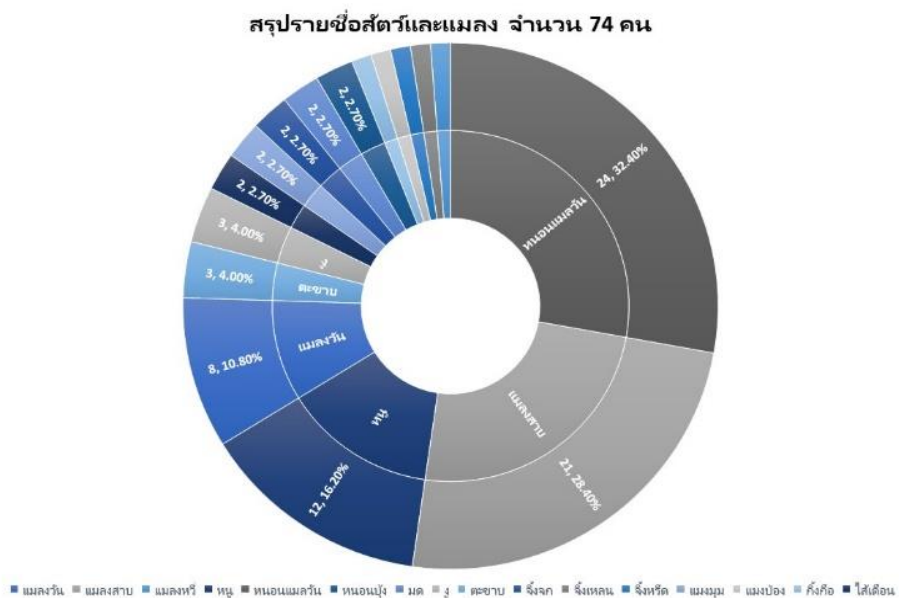
ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การกระตุ้นความรู้สึกและการรับรู้ในการคัดแยกขยะโดยใช้สื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย” มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. สาเหตุของพฤติกรรมการทิ้งขยะของสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เกิดขึ้นมาจากกิจกรรมต่างๆ ของ “มนุษย์” การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างไม่เหมาะสม เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การผลิตพลังงาน การผลิตสินค้า การผลิตอาหาร การอุปโภคและบริโภคที่เกินความจำเป็น โดยกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาพบว่า การแสดงออกพฤติกรรมต่างๆ ของ “มนุษย์” มีจุดเริ่มต้นมาจาก “ทวารทั้ง 6” หรือ “อายตนะ 6” คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ซึ่งจริงๆ แล้วเป็นจุดเริ่มต้นของความทุกข์ เป็นส่วนที่รับเอาสัมผัสทั้งหมดจากภายนอกแล้วส่งต่อให้ใจประมวลผลออกมาเป็นอารมณ์ต่างๆ (สม สุจิรา, 2561 : 295) ในปี 2564 ปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 24.98 ล้านตัน มีเพียง 9.28 ล้านตัน หรือประมาณ 37% เท่านั้นที่ได้รับจัดการอย่างถูกต้อง และนำกลับมาใช้ประโยชน์ 7.89 ล้านตัน หรือ 32% (กรมควบคุมมลพิษ, 2564)

2. จากการสังเกต และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เบื้องต้น (วิจัยเชิงปริมาณ) ได้แก่ กลุ่มคนอายุระหว่าง 15 -35 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งหมด 74 คน เป็นคำถาม (Checklist) ได้แก่ อาชีพ อายุ เพศ และคำถามเกี่ยวกับสัตว์และแมลงที่น่าขยะแขยงที่สุดจาก

กองขยะ โดยใช้สูตรคำนวณสถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) แสดงเป็นค่าร้อยละ เพื่อสรุปรายชื่อของสัตว์และแมลงน่าขยะแขยงมากที่สุดพบว่า 1. หนอนแมลงวัน 32.4 % 2. แมลงสาบ 28.4 % 3. หนู 16.2 % 4. แมลงวัน 10.8 % จากจำนวนสัตว์และแมลงทั้งหมด 22 ชนิด

ภาพที่ 1 สถิติสรุปรายชื่อสัตว์และแมลงที่น่าขยะแขยงมากที่สุด

ที่มา : ผู้วิจัย

โดยใช้สูตรคำนวณสถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) แสดงเป็นจำนวนและร้อยละสรุปรายชื่อสัตว์และแมลง เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการสร้างเครื่องมือทำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ (วิจัยเชิงคุณภาพ) เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ เนื้อหา สัญญะแทนค่าความน่าขยะแขยง สี และรูปแบบสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย

3. จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ พบว่าการแสดงออกพฤติกรรมต่าง ๆ ของ “มนุษย์” มีจุดเริ่มต้นมาจาก “ทวารทั้ง 6” หรือ “อายตนะ 6” คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ส่งผลให้มนุษย์มีความรู้สึกนึกคิด โดยอาศัย “อายตนะ” ซึ่งเป็นสิ่งที่บอบบาง และมีจุดอ่อนหรือหวั่นไหวต่อสิ่งที่เข้ามาระทบ และสิ่งเหล่านั้นสามารถเข้ามาได้โดยง่ายก็คือ ประตูหรือทางเข้าของอายตนะภายนอกคือ รูป รส กลิ่น เสียง การสัมผัสและการรับรู้ทางใจ ซึ่ง

สิ่งเหล่านี้เป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ เพราะเมื่อกระทบเข้ากับอายตนะทางใดทางหนึ่ง ก็เปรียบเสมือนศัสตราวุธที่เข้าทิ่มแทง ดังเช่น พุทธธรรมการทิ้งขยะของสังคมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (สม สุจิรา, 2561) กล่าวถึงส่วนโลกธรรม คือ เป็นธรรมที่โลกมีอยู่เพื่อครอบงำจิตใจของสัตว์โลกให้ต้องจมหรือติดข้องกับโลกหมุนวนอยู่กับโลกโดยมีสื่อกลางคือ อารมณ์ทางโลกประกอบไปด้วย รูป รส กลิ่น เสียง โสภณูปะ และธรรมมารมณเพื่อคอยกระตุ้นสัญชาตญาณของมนุษย์ให้เกิดความหลงใหลและปรารถนาที่จะต่อสู้เพื่อแสวงหา โลกธรรม อันได้แก่ความสุข ลาภยศ สรรเสริญ เพื่อมาตอบสนองความต้องการตามสัญชาตญาณที่มีตามธรรมชาติอย่างไม่มีที่สิ้นสุด จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า พุทธธรรมของมนุษย์เกิดขึ้นมาจากทวารทั้ง 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ หรือเรียกอีกอย่างว่า “อายตนะ” คือ รูป รส กลิ่น เสียง การสัมผัสหรือการรับรู้ทางจิตใจ ที่ส่งผลให้เกิดทุกข์ ด้วยเหตุนี้การทำงานของจิตไร้สำนึกจะทำให้เกิดการกระตุ้นบุคคลออกไปตามความพึงพอใจของตน จิตไร้สำนึกจึงเป็นบ่อเกิดที่ยิ่งใหญ่ของพลังงานที่กำหนดและกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ เนื่องจาก “มนุษย์” ต่างจากสัตว์ตรงที่มนุษย์มีความนึกคิด (Consciousness) การกระทำของมนุษย์จะสัมพันธ์กับจิตสำนึกของเขาเสมอ ซึ่งมีความหมายลึกซึ้งในเชิงปรัชญาหมายถึง ความรู้ในสิ่งที่ เป็น “สัจธรรม” สิ่งที่เป็นสภาวะความจริงของชีวิตมนุษย์ และสิ่งที่ เป็นโลกของมนุษย์จะสัมพันธ์กับจิตสำนึกของเขาเสมอ ขณะเดียวกันผู้วิจัยได้ทดลองเทคนิค (Light and Shadow) โดยมี “แสง” (Video Art) กล่าวคือ การรับรู้ทางตาเป็นการรับรู้ที่เร็วที่สุด เรื่องราวของพุทธธรรมการทิ้งขยะ ส่องผ่านวัตถุ Installation Art (Recycle) รูปแบบสัตว์และแมลงที่น่าขยะแขยง (Concept) จนเกิดเป็น “เงา” (กิตติพงษ์ พิศมร, 2564) ได้อธิบายไว้ว่า “เงา” เกิดขึ้นเมื่อมีวัตถุกันแสง แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) เงามืด เป็นเงาในบริเวณที่ไม่มีแสงผ่านไปถึง ทำให้บริเวณนั้นมีมืดสนิท 2) เงามัว เป็นเงาบริเวณที่มีแสงบางส่วนผ่านไปถึง และทำให้มีมืดสนิท จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าเมื่อมีวัตถุกันแสงจะเกิดเป็นเงาบนฉากเป็นบริเวณหลังวัตถุ เงาเกิดจากตัวการที่ตัวกลางที่บดบังแสงมาขวางกั้นทางเดินของแสงโดยรูปร่างของเงาจะเป็นไปตามวัตถุที่มาบังแสง ส่วนช่วงกว้างของการเกิดเงามืดหรือเงามัว ขึ้นอยู่กับขนาดของแหล่งกำเนิดแสง วัตถุกันแสง และระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดแสงกับวัตถุกันแสงและฉากรับแสง ดังนั้นแนวทางในการสร้างสรรค์คือการใช้ผลงานเดือน “สติ” เป็นสิ่งเร้าที่คอยควบคุมตามหลักสติปัฏฐาน 4 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ 1) เพื่อดับทุกข์ให้ผู้ปฏิบัติพ้นจากทุกข์ ถือเป็นผลอันสูงสุดในการอบรมจิตใจมนุษย์ทั้งปวง 2) การทำให้ผู้

ปฏิบัติมีสติดี ความจำดี มีสมาธิ มีความอดทน มีปัญญาในการทำงาน สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถสร้างกำลังใจให้มีความอดทนในการดำเนินชีวิตตามทำนองคลองธรรมได้ ดังนั้น จึงต้องลงมือปฏิบัติตามหลัก “สติปัฏฐาน 4” โดยกำหนดสติไว้ที่ กาย (รูป) เวทนา (นาม) จิต (นาม) ธรรม (เป็นทั้งรูปและธรรม) หรือ รูปนามเป็นอารมณ์ โดยวิธีการปฏิบัติคือการเอาสติสัมผัสัญญะกำหนดอยู่กับปัจจุบันขณะ จึงจะเห็นความเปลี่ยนแปลงของสภาวะตามความเป็นจริงว่า “ไม่เที่ยงเป็นทุกข์ ไม่สามารถบัญชาได้” (สม สุจิรา, 2561 : 300) ของ “สังขาร” ที่เกิดขึ้นมาจากพฤติกรรมการทิ้งขยะของ “มนุษย์” โดยการจัดนิทรรศการ Exhibition Conceptual Art ชื่อชุดผลงาน “สัตว์-จะ-ธรรม-หรือไม่” ทั้งในรูปแบบออนไลน์เช่น Facebook Youtube Website เป็นต้น โดยมี Qr code แบบประเมินผลความพึงพอใจต่อผลงานสามารถสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึก และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการคัดแยกขยะได้มากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาทำการวิเคราะห์เผยแพร่ และนำเสนอผลงานเพื่อนำมาสรุปเล่มวิทยานิพนธ์ต่อไป

อภิปรายผล

1. ผลจากการวิจัยพบว่า การแสดงออกทางด้านพฤติกรรม เกิดขึ้นมาจาก “ทวารทั้ง 6” หรือ “อายตนะ 6” คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ส่งผลให้มนุษย์มีความรู้สึกนึกคิด โดยอาศัย “อายตนะ” ซึ่งเป็นสิ่งที่บอบบางและมีจุดอ่อนหรือหวั่นไหวต่อสิ่งที่เข้ามากระทบ และสิ่งเหล่านั้นสามารถเข้ามาได้โดยง่ายก็คือ ประตูหรือทางเข้าของอายตนะภายนอกคือ รูป รส กลิ่น เสียง การสัมผัสและการรับรู้ทางใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ เพราะเมื่อกระทบเข้ากับอายตนะทางใดทางหนึ่ง ก็เปรียบเสมือนคัสตราวุธที่เข้าทิ่มแทง (สม สุจิรา, 2561) ดังเช่น พฤติกรรมการทิ้งขยะของสังคมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่สำหรับผู้วิจัยเรียกว่า ประสพการณ์ส่วนบุคคล ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้หลาย ๆ ปัจจัย คือ การปลูกฝัง การเลี้ยงดู รวมถึงสภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นต้น ถูกส่งไปยังจิตสำนึก ความคิด ความเชื่อ ปัญหาขยะจะสามารถคลี่คลายได้ก็ต่อเมื่อการมีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง “อยู่ที่ตัวเรา” เพียงแค่การเริ่มต้นที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ได้นี้อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมไปเลยก็อาจเป็นได้ ซึ่งตรงนี้คือหัวใจสำคัญของการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

2. จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายอายุระหว่าง 15 – 35 ปีขึ้นไปได้แก่ นักเรียน นักศึกษา พนักงานรัฐ และ พนักงานเอกชน เป็นต้น โดยเป็นคำถามลักษณะเกี่ยวกับ (Checklist) และคำถามเกี่ยวกับสัตว์และแมลงที่น่าขยะแขยงมากที่สุด พบว่า ลักษณะของสัตว์

และแมลง เช่น หนอนแมลงวัน แมลงสาบ หนู และ แมลงวัน (ข้อมูลจากวิจัยเชิงปริมาณ) ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวและการเจริญเติบโตที่ต่างกันไป เนื่องจากสัตว์และแมลง มีลักษณะคล้ายรูปทรงเลขาคณิต โดยเฉพาะรูปทรงกลมและรูปทรงรีเมื่อถูกนำมาจัดวาง (Installation Art) ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเอกลักษณ์เฉพาะตัวของสัตว์และแมลง ที่เจริญเติบโตตามวงจรชีวิต เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือทำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ (วิจัยเชิงคุณภาพ) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลแสวงหา สี่ สัญญาณแทนความน่าขยะแขยงมากที่สุด และรูปแบบ เพื่อนำมาวิเคราะห์ออกแบบพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย ลักษณะที่โดดเด่นของตนเอง

3. จากการศึกษาวิจัย ทั้งทางด้านประสบการณ์ การสังเกต ถึงประเด็น “พฤติกรรม การทิ้งขยะของสังคมในปัจจุบัน ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญและอยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน สาเหตุของปัญหาเกิดขึ้นมาจากประชาชนขาดความตระหนักทางจริยธรรม ขาดความรับผิดชอบ ขาดจิตสำนึกสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว เป็นทาสทางวัตถุ และการจัดการไม่ถูกวิธี สถานที่รองรับก็มีไม่เพียงพอ การเก็บและการขนส่งไม่เหมาะสม ขาดการคัดแยกที่สามารถนำขยะบางชนิดกลับมาใช้ได้อีกครั้งโดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจากต้นทางอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (Thailand Environmental Institute Foundation, 2012) ความตระหนักทางจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม เป็นการแสวงหาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เชื่อว่ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสังคมเช่นเดียวกับ สิ่งมีชีวิตอื่น รวมทั้งพืช สัตว์ สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญของโลก และเป็นส่วนของการกระทำของมนุษย์ ที่มนุษย์ทุกคนต้องเคารพและให้เกียรติต่อสิ่งเหล่านั้น เมื่อมนุษย์รู้ในสิ่งนั้นแล้วก็จะมีผลไปสู่ความตระหนักในที่สุด ซึ่งความตระหนักจะนำไปสู่การกระทำ หากมนุษย์ใช้ความอยากของตนเป็นจุดศูนย์กลางของธรรมชาติ ขาดความตระหนักต่อปัญหาขยะและสิ่งปฏิกูล ขาดความรู้ความสามารถในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลแล้ว ทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษต่าง ๆ ตามมา (Mahatthandull, 2015) ขณะเดียวกันก็มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมาตั้งแต่เดิม แปรเปลี่ยนไปเป็นผู้รับใช้ มีการนำทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ และสัตว์ป่า มาสนองความต้องการของตัวเองที่ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม (Rueng and Long, interviewed, March 24, 2016) จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรม การทิ้งขยะของสังคม เพื่อนำองค์ความรู้จากปัญหาไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้สื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร บทบทความ วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี อิทธิพลสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย รวมไปถึง การสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายอายุระหว่าง 15-35 ปีขึ้นไป เบื้องต้น (วิจัยเชิงปริมาณ) เกี่ยวกับสัตว์ และแมลงที่น่าขยะแขยงที่สุด จนนำไปสู่แนวทางในการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการทาง “สื่อ

สร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย” ที่ทำให้เกิดความน่าขยะแขยงมาเป็น Concept ของงาน และเมื่อนำมาวิเคราะห์รวมกันพบว่า Keyword ของงานวิจัยนี้คือ มนุษย์, ขยะมูลฝอย, สิ่งแวดล้อม, สื่อสร้างสรรค์ศิลปะ

ขณะเดียวกันผู้วิจัยทำการทดลองสร้างสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย มาเป็นตัวสื่อผ่านเครื่องฉาย Projector โดยมี “แสง” เรื่องราวของพฤติกรรมกาทิ้งขยะ ส่องผ่านวัตถุรูปแบบขยะแขยง Installation Art (Recycle) จนเกิดเป็น “เงา” กล่าวคือเมื่อมีวัตถุที่มันแสงจะเกิดเงาบนฉากเป็นบริเวณมืดหลังวัตถุ เงาเกิดจากการที่ตัวกลางที่บดแสงมาขวางกั้นทางเดินของแสง โดยรูปร่างของเงาจะเป็นไปตามวัตถุที่มาที่มันแสง (กิตติพงษ์ พิศมร, 2564) ของสัตว์ที่และแมลงที่น่าขยะแขยงมากที่สุด

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการทดลองนำวัสดุลังกระดาษรูปทรงสี่เหลี่ยมมาจัดวางเพื่อให้เกิดเป็น “เงา”
ที่มา : ผู้วิจัย

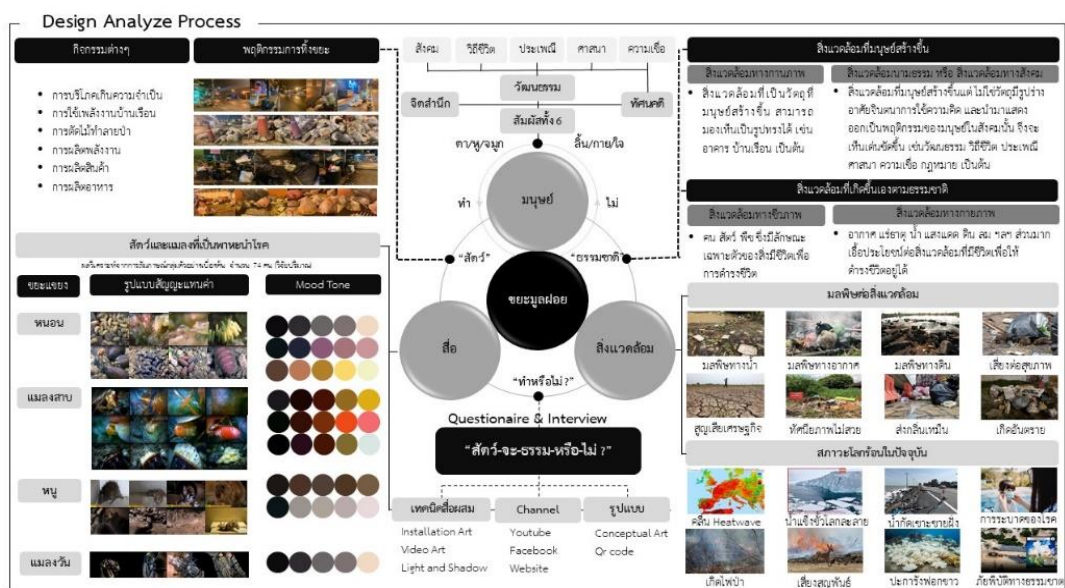
ภาพที่ 5 ทดลองสร้างสรรค์จัดวางผลงานให้เกิด “เงาหนู” โดยไม่มี Outline
ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญ “ปัญหาพฤติกรรมกาตึงขะของสังคัม” ที่ส่งผลกระทบต่อ “สิ่งแวดล้อม” หลาย ๆ มิติ ต้นเหตุสำคัญเกิดขึ้นมาจาก “มนุษย์” จนนำไปสู่แนวทางในการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการทาง “สื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย” ที่ทำให้เกิดความน่าขะแขงมาเป็น Concept ของงาน และเมื่อนำมาวิเคราะห์รวมกันพบว่า Keyword ของงานวิจัยนี้คือ มนุษย์, ขยะมูลฝอย, สิ่งแวดล้อม, สื่อสร้างสรรค์ศิลปะ โดยขั้นตอนการวิจัยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นที่ได้ ทั้งทางด้านประสบการณ์ การสังเกต ถึงประเด็น “พฤติกรรมกาตึงขะของสังคัมในปัจจุบัน” ที่เป็นปัญหาดังแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และยังไม่มีการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากพฤติกรรมกาตึงขะของ “มนุษย์” เกิดขึ้นมาจากจิตสำนึกของแต่ละบุคคล เป็นเป็นต้นเหตุสำคัญของปัญหา “ขยะมูลฝอย” ที่ส่งผลกระทบต่อ “สิ่งแวดล้อม” ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร บทความ วรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี อิทธิพลสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย รวมไปถึงการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายอายุระหว่าง 15-35 ปีขึ้น เบื้องต้น เกี่ยวกับสัตว์และแมลงที่น่าขะแขงที่สุด จนนำไปสู่แนวทางในการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการทาง “สื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย” ที่ทำให้เกิดความน่าขะแขงมาเป็น Concept ของงาน และเมื่อนำมาวิเคราะห์รวมกันพบว่า “มนุษย์และสัตว์” คือ “สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ” แต่ “มนุษย์” ผู้เรียกตนเองว่า “สัตว์ประเสริฐ” ผู้ทรงภูมิเต็มไปด้วยสติและปัญญา หรือเรียกได้ว่ามนุษย์ก็คือ “สัตว์” ชนิดหนึ่ง ส่วนคำว่า “สิ่งแวดล้อม” ในนิยามความหมายของผู้วิจัยคือ “ธรรมชาติ” มีนัยยะหมายถึง “โลก” เพราะทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในโลกใบนี้คือสิ่งแวดล้อม เมื่อนำ 2 คำจากที่กล่าวมารวมกันจึงได้คำว่า “สังธรรม” ความหมายคือ “ความจริง” ในที่นี้คือความจริงของปัญหาที่ไม่มีวันสิ้นสุด ผู้วิจัยจึงเกิดคำถามกลับไปยังผู้ที่ชมผลงาน โดยใช้ชื่อชุดผลงานว่า “สัตว์-จะ-ธรรม-หรือ-ไม่” เป็นศิลปะที่เน้นกระบวนการคิดรวบยอดถามกลับไปยังผู้ชมในทำนองว่า “ในฐานะมนุษย์ปุถุชน เราเป็นคนทั้งขะที่มีประสิทธิผลแค่ไหน” ด้วยทัศนคติและพฤติกรรมกาตึงขะที่ขาดความรับผิดชอบ ทำให้เกิดปัญหาเป็นวงกว้างห่วงโซาอาหาร ปริมาณขยะจำนวนมากนี้เกิดขึ้นมาจากพฤติกรรมกาตึงขะของ “มนุษย์” “เมื่อขยะจากบ้านสู่ชุมชน ขยะจากชุมชนสู่จังหวัด ขยะจากจังหวัดสู่ประเทศ และขยะจากประเทศสู่โลก” ในที่สุดก็กลายเป็นปัญหาใหญ่จนไม่มีที่สิ้นสุด ปัญหาจะสามารถคลี่คลายได้อย่างยั่งยืนก็ขึ้นอยู่กับ “จิตสำนึก” ส่วนบุคคล

ผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์เพื่อถอดสัจญะสัตว์และแมลงที่น่าขะแขงมากที่สุด จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ด้วยลักษณะเฉพาะตัวของสัตว์และแมลงจากที่กล่าวมา จะมีลักษณะการเจริญเติบโตตามวงจรชีวิตที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะช่วงระยะวางไข่ ฟักตัว หรือการ

เคลื่อนที่ พฤติกรรมต่างๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีลักษณะเฉพาะตัวทั้งสิ้น จึงสนใจที่จะนำมุมมองความน่าขยะแขยงมาสื่อ ซึ่งเป็นมุมมองอันเชื่อมโยงระหว่าง ดวงตา สมอง และจิตใจ เป็นสภาวะความจริง เป็นมุมมองที่ทุกคนรู้ว่ามียู่ แต่เราเลือกที่จะไม่มอง หรือสังคมไม่เคยมอง เพราะมันคือความจริงของปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่รอบตัวเราทุกวันแต่เราไม่เคยใส่ ปัญหาขยะจะสามารถคลี่คลายได้ก็ต่อเมื่อการมีจิตสำนึกที่จะคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง “อยู่ที่ตัวเรา” เพียงแค่การเริ่มต้นที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ได้นี้ อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมไปเลยก็อาจเป็นไปได้ ซึ่งตรงนี้คือหัวใจสำคัญของการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

ภาพที่ 6 กระบวนการวิเคราะห์การออกแบบ
ที่มา : ผู้วิจัย

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ และ ทฤษฎีภูมิ เพื่อหา สัญลักษณ์แทนค่าความน่าขยะแขยงมากที่สุด รวมไปถึง เนื้อหา เทคนิคและรูปแบบ ที่กลุ่มเป้าหมายสนใจ จากนั้นผู้วิจัยจะนำส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือนำมารวมกันเพื่อออกแบบและพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยในลักษณะที่โดดเด่นของตนเอง โดยมีเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิต การสัญจรไปมา และพฤติกรรม

ทั้งขยะ ซึ่งเป็นมุมมองของกิจจวัตรประจำวันของสังคมที่ทำเป็นประจำ เป็นมุมมองที่ทุกคนรู้ว่า มีอยู่ แต่เราเลือกที่จะไม่มอง หรือสังคมไม่เคยมอง เพราะมันคือความจริงของปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่รอบตัวเราทุกวันแต่เราไม่เคยใส่ใจ ผ่านมุมมองของสื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย Conceptual Art โดยการจัดนิทรรศการ Exhibition Conceptual Art ชื่อชุดผลงาน “สัตว์-จะ-ธรรม-หรือ-ไม่” ทั้งในรูปแบบ ออนไลน์เช่น Facebook Youtube Website เป็นต้น โดยมีแบบประเมินผลความพึงพอใจต่อผลงาน ผ่าน Qr code เป็นคำถามเกี่ยว จากการรับชมผลงานที่กล่าวมาสามารถสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึก และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการคัดแยกขยะได้มากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาทำการวิเคราะห์เผยแพร่ และนำเสนอผลงานเพื่อนำมาสรุปเล่มวิทยานิพนธ์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

โดยสมมุติฐานคาดว่า การนำวัสดุรูปทรงที่มีลักษณะมน หรือทรงกลม นำมาพัฒนารูปแบบฟอร์มที่ใกล้เคียงกับลักษณะรูปทรงของสัตว์และแมลงที่น่าขยะแขยง เพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องราว วิถีชีวิต และ พฤติกรรมการทิ้งขยะของสังคม ที่จะสื่อสารออกไป น่าจะมีความเป็นไปได้มากกว่าวัตถุที่มีรูปทรงเหลี่ยม โดยผู้วิจัยได้นำถุงพลาสติกม้วนรวมกันเพื่อให้เกิดรูปทรงที่ใกล้เคียงกับสัตว์และแมลงที่น่าขยะแขยง ด้วยวิธีการเย็บ ปัก ถัก ร้อย เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับ เนื้อหา เรื่องราว และรูปแบบ ต่อไป

ภาพที่ 7 ภาพการทดลองรูปทรงจากวัสดุถุงพลาสติก ด้วยวิธีการ เย็บ ปัก ถัก ร้อย
ที่มา : ผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

- สม สุจิรา. (2561). *วิจารณ์หนังสือ : Book Review ทวาร 6 ศาสตร์แห่งการรู้ทันตนเอง*.
Dhammathas Academic Journal, Received : November 30, 2017 ;
Accepted : October 17, 2018, 295-303.
- เกียรติศักดิ์ ดวงจันทร์. (2561). ความตระหนักทางจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อมต่อการจัดการ
ขยะและสิ่งปฏิกูล. *วารสารศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
หาดใหญ่*, 10 (2), 441-442.
- สุพจน์ จิตสุทธินาถ. (2556). *ความเข้าใจในทฤษฎีสุนทรียะ*. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี*, 9(2), 164-178.
- วีทิต วรรณเลิศลักษณ์. (2560). *การหักเหของแสง*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2565. จาก :
<https://www.scimath.org/lesson-physics/item/7282-2017-06-14-13-59-29>

